

blicacions tant a *L&L* com a *ER*, i l'enfocament seriós i crític de tota mena de bibliografia, noves descobertes, amb seguretat, claredat, exhaustivitat i detall. «Els substrats paleohispànics a l'obra de Josep Moran», d'Ignasi-Xavier Adiego i Javier Velaza, analitzen la lingüística historicocomparativa del professor Moran, amb la referència del *Col·loqui sobre el substrat lingüístic del català*, el qual organitzà el 1985 en l'aleshores Secció de Llengua i Literatura de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, ara SCLL, amb participació d'arqueòlegs, historiadors i lingüistes. No cal oblidar que, en el mateix sentit, el professor Velaza ha organitzat i ha publicat a través de l'IEC els textos d'unes jornades sobre la llengua ibera i d'altres fa uns anys, conferències pronunciades a l'Aula Magna de la UB. En l'àmbit més erudit, Philip D. Rasico, a «Josep Moran i l'edició de textos catalans antics», hi analitza les diverses edicions de textos que ha realitzat, així com indica els savis parlaments del professor Moran en diversos viatges conjunts, tal com fa el Dr. Bover al seu escrit, com sia que l'homenatjat és un excursionista que, igual que Jacint Verdaguer, Antoni M. Alcover, Francesc de Borja Moll i Joan Coromines, els ha seguit els passos resseguint en viu la geografia de parla catalana. El curador Joan Anton Rabella, a «L'onomàstica i l'Oficina d'Onomàstica», recorda els *Estudis d'onomàstica catalana*, de 1985, i com des que el professor Moran, amb el seu discurs programàtic de 16 de setembre de 1996, *Consideracions sobre l'onomàstica*, dirigeix l'Oficina d'Onomàstica, la qual promou i orienta diverses publicacions d'investigadors d'àmbits local, comarcal i supracomarcal, i, sobretot, ha dut a terme el *Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya* (1a ed.: setembre 2003; 2a ed.: 2009), coed. Generalitat de Catalunya-IEC amb la col·laboració de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. Des del 2001 el professor és vicepresident de la Comissió de Toponímia de Catalunya i assessor toponímic de l'Autoritat del Transport Metropolità de Barcelona. Amb «L'aportació de Josep Moran en l'estudi de la toponímia del Pla de Barcelona i del Pla del Llobregat», Mar Batlle recorda els coneixements d'arqueologia del professor Moran i els seus contactes amb arqueòlegs, historiadors, geògrafs, i alhora esmenta el seu constant repte de denunciar el silenci, la pèrdua o tergiversació de topònims per part de tota mena de persones i institucions oficials o de tot tipus en diverses publicacions. El llibre presentat a l'acte es clou amb una *Bibliografia de Josep Moran*, que no pretén ser exhaustiva, amb 176 entrades, agrupades en *Articles en publicacions periòdiques*, *Articles en llibres i miscel·lànies*, *Llibres*, *Pròlegs* i deixa per al futur la relació de la munió de *Ressenyes i cartes als diaris* que constantment fa l'homenatjat, amb ironia i molts cops de denúncia.

D'altra banda, cal recordar que, en l'àmbit de l'onomàstica, el setembre del 2011, pocs mesos abans de la seva jubilació docent, el professor Moran va impulsar el 25è Congrés Internacional de la Societat d'Onomàstica —ICOS—, per primer cop celebrat a Barcelona, a la UB, amb centenars de participants de diferents llocs del planeta, cosa que demostra la seva voluntat de continuar la seva trajectòria investigadora.

Per últim, posteriorment, el 13 de maig del 2013, s'ha d'esmentar que se li va fer un altre homenatge a la Universitat de Barcelona, per part de la Facultat de Filosofia i Lletres, a l'antiga capella, amb la col·laboració de professorat de diversos departaments i amb força assistència de col·legues, amics i deixebles.

Sergi GASCÓN URÍS

Homenatge de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Universitat de València a Josep Giner (1 de març de 2012). — L'any 2012 se celebrava el centenari del naixement de Josep Giner i Marco (València, 1912-1997), un dels millors filòlegs valencians que més silencis ha rebut però que més influència va exercir sobre els grans de la Filologia catalana, com és el cas de Joan Coromines. Giner ha sigut la veu valenciana dins la llengua compartida, una veu crítica (fins i tot amb el mestre Fabra), però solvent, rigorosa i plena de seny.

És per això que l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) no ha volgut deixar passar l'ocasió i ha organitzat, juntament amb la Universitat de València (UV), un homenatge merescut a aquest mestre en l'oblit. Així, l'1 de març de 2013 li dedicava una jornada amb els millors estudiosos de l'obra gineriana, en un marc immillorable, el paranimf de la Universitat de València.

L'acte començava amb les paraules del president de l'AVL, Ramon Ferrer, que va destacar la importància de reivindicar la figura de Giner: «Va ser l'impulsor i el defensor del fabrisme a València, estudiós dels trets gramaticals i del lèxic peculiar del valencià amb la idea d'integrar-los en la llengua comuna». Antoni Ariño, vicerector de Cultura i Igualtat de la UV, destacava que Josep Giner «no va tindre molta sort en la vida, poc conegut en la nostra societat i ignorat per l'escola dominant de la filologia d'aquell moment». Antoni Ferrando, UV-AVL («L'ideal idiomàtic de Josep Giner») comentà la ideologia idiomàtica del filòleg desaparegut, qui va encunyar la denominació "valencià-català" per a la llengua; Ferrando comentà que el model de llengua ideal, per a Giner, és la llengua de les ciutats (València/Barcelona), amb una única ortografia, gramàtica i autoritat, passats pel sedàs de la disciplina.

Així mateix, el catedràtic Emili Casanova, UV-AVL, organitzador i coordinador de l'homenatge («El paper de Josep Giner en l'obra de Coromines»), desvelava part de la correspondència inèdita de Giner, tot destacant-ne la valenciania omnipresent en l'obra: «Sense dubte, l'aportació de Giner a Coromines ha fet que el valencià estiga present en les obres del mestre, com també els materials de l'ALPI van enriquir el DCVB». Josep Daniel Climent, IES Cid-UOC («Josep Giner i les Normes de Castelló») va fer un repàs pels esdeveniments històrics que visqué Giner: «va ser un dels escriptors que per diverses circumstàncies no va estampar la seua signatura en les Normes de Castelló», però que juntament amb Enric Valor i M. Sanchis Guarner és el principal defensor i difusor d'aquestes normes al País Valencià.

A banda de deixebles filòlegs i estudiosos, també hi van participar persones que van conèixer Josep Giner quan era mestre dels cursos de valencià de Lo Rat Penat («Josep Giner, el nostre professor de Lo Rat Penat»). Antoni Bargues, a més de contar anècdotes, va subratllar l'aspecte senzill i la formació sòlida de Giner; Didín Puig destacava la gran descoberta del valencià que van dur a terme tant E. Valor com J. Giner com F. Ferrer. Dos testimonis de la persona de Josep Giner mestre, moderats per Francesc Ferrer Escrivà.

La jornada d'homenatge al filòleg valencià es reprenia amb les aportacions d'Abelard Saragossà, UV («El pensament valencianista de Giner»), que defensava el model de Giner perquè ell «estava convençut que el model lingüístic de Catalunya no es pot propagar per les comarques valencianes contràriament al que havia passat en la Catalunya Occidental». Saragossà es mostrà partidari de fer reviure avui en dia la fórmula de la Renaixença: fe (conviccions), pàtria (ideals) i amor (solidaritat). Seguidament, Xavier Ferré, URV («Josep Giner i Josep M. de Casacuberta») comentà la importància que un valencià tingués fil directe amb l'àmbit editorial català de la mà de Josep M. de Casacuberta. Jordi Colomina, UA-AVL, («La influència de Giner en els lexicògrafs valencians») analitzà el que considerava "el model lèxic valencià", que va concebre Josep Giner quan tenia només 22 anys. Finalment, Vicent Pitarch, UJI-IEC («La col·laboració entre Josep Giner i Carles Salvador») posava en valor el que va anomenar "filòleg de l'anonimat", perquè firmava amb les inicials dels seus progenitors: GRF (Guillem Renat i Ferrís); Pitarch comentà que Giner va ser «filòleg lleial a l'IEC, que no renuncià a les seues conviccions que calia valencianitzar la Secció Filològica».

Josep Giner i Marco queda homenatjat amb aquesta jornada. L'Acadèmia Valenciana de la Llengua ha complit una vegada més amb l'obligació de situar el valencià en l'òrbita de la filologia catalana i romànica. L'altra manera d'homenatjar-lo és llegir la seua obra i descobrir l'estil del filòleg telegrafista, un estil fàcil, senzill però rigorós i ple de raons. Això és possible gràcies a l'esforç d'Antoni Ferrando i Santi Cortés, que van publicar (1998, Denes) el llibre recopilatori dels

escrits ginerians en *Obra filològica (1931-1991)* i d'Emili Casanova *Josep Giner, precursor de la romanística valenciana* (Denes, 2010).

La jornada de l'AVL a la UV, doncs, ha resultat molt completa i equilibrada, tant pels set estudiosos de l'obra josepgeriana com pels dos alumnes de cursos de Giner, així com també per la presència i l'assistència d'un públic interessat en temes valencians i, sobretot, partidari de posar al lloc que es mereix aquest filòleg silenciats, "lingüista sense estrella", en paraules del periodista Xavier Aliaga (*El País, Quadern* 5-12-2012).

Vicent-F. GARCIA PERALES
Universitat CEU Cardenal Herrera (València)

Crònica del Portal Antoni M. Alcover, dirigit per Maria Pilar Perea (14 d'abril de 2013).

— El 14 d'abril de 1913, durant l'acte d'inauguració de les commemoracions del Centenari de la Secció Filològica de l'IEC, Maria Pilar Perea, professora de la Universitat de Barcelona, va presentar l'espai web que recull l'obra digitalitzada d'Antoni M. Alcover (podeu consultar el portal a l'adreça: <http://alcover.iec.cat/>).

Personalitats rellevants del món de la llengua —com ara Max Wheeler, Josep Massot, Joan Julià, etc.— havien estudiat prèviament l'obra d'Alcover i havien contribuït amb els seus treballs a difondre una de les figures claus de la lingüística catalana.

En aquest mateix sentit, el projecte del portal Antoni M. Alcover, dirigit per Maria Pilar Perea, naix amb l'objectiu de donar a conèixer i de posar a l'abast de tots els usuaris interessats l'obra i el llegat d'un savi dedicat en cor i ànima a l'estudi i a l'estima de la llengua. Creat amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans i l'Obra Social de «La Caixa», s'hi presenten el conjunt de materials i de dades recollits per Alcover en les seves eixides filològiques durant el procés d'elaboració del *Diccionari català-valencià-balear*. L'obra lexicogràfica d'Alcover prengué forma a partir d'un conjunt de materials previs elaborats pel mateix autor. Aquests materials són: setanta-cinc quaderns de camp —on es compilen més de 80.000 dades dialectals sobre les quals es poden fer cerques molt completes—; el *Bolletí del Diccionari de la llengua catalana* (1902-1936), que fou la primera revista filològica de la Península Ibèrica; els *diaris de viatge* —redactats entre 1901 i 1923— i *La flexió verbal en els dialectes catalans* —obra que s'ha digitalitzat i cartografiat i que es pot consultar a través d'una base de dades que facilita i precisa les cerques. En aquest sentit, en el marc del portal ressenyat, per tal que aquests materials fossin assequibles, llegibles i consultables via internet, han estat unificats i informatitzats. Cada un dels recursos és presentat adequadament, amb un apartat introductor on se'n descriu el contingut, el funcionament de l'eina, les possibilitats de cerques, etc.

Cal valorar molt positivament la no caducitat del suport escollit. El format web —que evita l'obsolescència i el caràcter espars d'altres suports amb què s'havia recollit l'obra alcoveriana, i que permet fer addicions en el temps— és un encert elogiable.

També és encomiable el fet d'incloure un enllaç a la versió en línia de l'obra lexicogràfica cabdal del clergue mallorquí (el *Diccionari català-valencià-balear*) i un apartat amb una llista de col·laboradors, corresponsals i informants de l'Obra del Diccionari. Amb la inclusió de les eines referenciades s'unifica i es facilita l'accés al conjunt de l'obra d'Alcover i es permet entendre i conèixer millor la figura, la metodologia i els recursos de treball alcoverians.

Per a aquelles persones interessades a aprofundir en el coneixement de la figura i de l'obra de Antoni Maria Alcover, el portal inclou un apartat de «Bibliografia» elaborat a partir d'un article de Maria Pilar Perea,¹ que ha estat pertinentment ampliat i corregit.

1. PEREA, M. Pilar (2001): «Cap a una bibliografia d'Antoni M. Alcover», *Randa*, 47, p. 35-118.